

מבוא למיקרו כלכלה

פרק 6 - התערבות ממשלה

תוכן העניינים

1. כללי 1

התערבות ממשלה:

שאלות:

- (1) בשוק X שוררת תחרות משוכללת. הניחו שעקומות ההיצע והביקוש רגילות (עקומת הביקוש יורדת משמאל לימין ועקומת ההיצע עולה משמאל לימין). כעת הממשלה מעניקה סובסידיה על המוצר. הראו בגרף את מצב המוצר ואת המצב החדש. הציגו את המחיר לצרכן וליצרן, את הכמות ואת הוצאות הממשלה על הסובסידיה.
- (2) בשוק X שוררת תחרות משוכללת. הניחו שעקומות ההיצע והביקוש רגילות (עקומת הביקוש יורדת משמאל לימין ועקומת ההיצע עולה משמאל לימין). כעת הממשלה מעניקה סובסידיה על המוצר. מכאן ש:
- הוצאות הצרכנים יגדלו.
 - ייתכן שפדיון היצרנים לא ישתנה.
 - המחיר לצרכן יירד.
 - המחיר ליצרן יירד.
- (3) בשוק X שוררת תחרות משוכללת. הניחו שעקומות ההיצע והביקוש רגילות (עקומת הביקוש יורדת משמאל לימין ועקומת ההיצע עולה משמאל לימין). כעת הממשלה מעניקה סובסידיה על המוצר. מכאן ש:
- הוצאות הצרכנים במוצר Y (תחליפי למוצר X) יגדלו.
 - פדיון היצרנים של מוצר Z (מוצר משלים למוצר X) יגדל.
 - המחיר של מוצר Z (מוצר משלים למוצר X) יירד.
 - המחיר של מוצר Y (תחליפי למוצר X) יעלה.
- (4) בשוק X שוררת תחרות משוכללת. הניחו שעקומות ההיצע והביקוש רגילות (עקומת הביקוש יורדת משמאל לימין ועקומת ההיצע עולה משמאל לימין). כעת הממשלה מעניקה מטילה מס על המוצר. הראו בגרף את מצב המוצר ואת המצב החדש. הציגו את המחיר לצרכן וליצרן, את הכמות ואת הכנסות הממשלה מהמס.
- (5) בשוק X שוררת תחרות משוכללת. הניחו שעקומות ההיצע והביקוש רגילות (עקומת הביקוש יורדת משמאל לימין ועקומת ההיצע עולה משמאל לימין). כעת הממשלה מטילה מס על המוצר. מכאן ש:
- הוצאות הצרכנים יגדלו.
 - ייתכן שפדיון היצרנים לא ישתנה.
 - המחיר לצרכן יירד.
 - המחיר ליצרן יירד.

- 6) בשוק X שוררת תחרות משוכללת. הניחו שעקומות ההיצע והביקוש רגילות (עקומת הביקוש יורדת משמאל לימין ועקומת ההיצע עולה משמאל לימין). כעת הממשלה מטילה מס על המוצר. מכאן ש:
- הוצאות הצרכנים במוצר Y (תחליפי למוצר X) יגדלו.
 - פדיון היצרנים של מוצר Z (מוצר משלים למוצר X) יגדל.
 - המחיר של מוצר Z (מוצר משלים למוצר X) יעלה.
 - המחיר של מוצר Y (תחליפי למוצר X) יירד.
- 7) בשוק הביצים שוררת תחרות משוכללת. כעת הממשלה מעניקה סובסידיה על הביצים. ידוע שביצים משמשות כחומר גלם בייצור מיונז. מכאן ש:
- הוצאות הצרכנים לרכישת מיונז לא ישתנו.
 - מחיר הביצים לחברות המיונז ירד ומחיר המיונז לצרכן יעלה.
 - רווחי יצרני הביצים ורווחי יצרני המיונז יעלו.
 - פדיון יצרני הביצים (כולל הסובסידיה) יגדל ופדיון יצרני המיונז יקטן.
- 8) בשוק הביצים שוררת תחרות משוכללת. עקב פעולת הממשלה עלה המחיר לצרכן וירדו רווחי היצרנים. מה יכול להסביר את השינוי:
- הממשלה נתנה סובסידיה ליצרנים.
 - הממשלה ייקרה את מס החברות.
 - הממשלה הטילה מס על הביצים.
 - כל הטענות אינן נכונות.
- 9) בשוק X שוררת תחרות משוכללת. הניחו שעקומות ההיצע והביקוש לרגילות (עקומת הביקוש יורדת משמאל לימין ועקומת ההיצע עולה משמאל לימין). הכמות הנמכרת במצב המוצא היא 1000 יחידות. הממשלה נותנת ליצרנים סובסידיה לכל יחידה מיוצרת של 10 ₪. מכאן ש:
- רק היצרנים ייהנו מהסובסידיה.
 - המחיר ליצרן ולצרכן יירד.
 - הוצאות הממשלה על הסובסידיה תהיינה גבוהות מ-10,000 ₪.
 - המחיר לצרכן יירד ב-10 ₪ בדיוק.
- 10) בשוק X שוררת תחרות משוכללת. הניחו שעקומות ההיצע והביקוש לרגילות (עקומת הביקוש יורדת משמאל לימין ועקומת ההיצע עולה משמאל לימין). הממשלה נותנת ליצרנים סובסידיה בגודל קבוע לכל יחידה מיוצרת. מכאן ש:
- ככל שעקומת הביקוש גמישה יותר, הירידה במחיר לצרכן תהיה גדולה יותר.
 - ככל שעקומת הביקוש קשיחה יותר, העלייה במחיר ליצרן תהיה גדולה יותר.
 - ככל שעקומת ההיצע גמישה יותר, הירידה במחיר לצרכן תהיה קטנה יותר.
 - ככל שעקומת ההיצע קשיחה יותר, העלייה במחיר ליצרן תהיה גדולה יותר.
 - השינוי במחירים אינו תלוי בגמישויות של עקומות ההיצע והביקוש.

11 בשוק X שוררת תחרות משוכללת. הניחו שעקומות ההיצע והביקוש לרגילות (עקומת הביקוש יורדת משמאל לימין ועקומת ההיצע עולה משמאל לימין). הממשלה נותנת ליצרנים סובסידיה בגודל קבוע לכל יחידה מיוצרת. מכאן ש:

- אם הממשלה תיתן את הסובסידיה לצרכנים יתקבל שיווי משקל שונה.
- אם עקומת ההיצע גמישה לחלוטין, המחיר לצרכן לא ישתנה.
- אם עקומת הביקוש גמישה לחלוטין, המחיר לצרכן לא ישתנה.
- אם עקומת ההיצע קשיחה לחלוטין, המחיר ליצרן לא ישתנה.
- אם עקומת הביקוש קשיחה לחלוטין, המחיר לצרכן לא ישתנה.

12 נתון שבשיווי משקל נמכרת כמות של 100 יחידות ממוצר X במחיר של 50 ₪. הממשלה מעוניינת להוריד את המחיר לצרכן ב-10 ₪.

- אם עקומות הביקוש וההיצע רגילות, על הממשלה לתת סובסידיה ליצרן גבוהה מ-10 ₪. במקרה כזה, העלות הכוללת של הסובסידיה תהיה 1,000 ₪.
- אם עקומת הביקוש קשיחה לחלוטין, על הממשלה לתת סובסידיה ליצרן של 10 ₪ בדיוק, והעלות הכוללת של הסובסידיה תהיה 1,000 ₪.
- אם עקומת הביקוש גמישה לחלוטין, על הממשלה לתת סובסידיה ליצרן של 10 ₪ בדיוק, והעלות הכוללת של הסובסידיה תהיה 1,000 ₪.
- הממשלה יכולה לקבוע מחיר מקסימום של 40 ש"ח ולתת ליצרן סובסידיה של 10 ש"ח ליחידה.

13 בשוק X שוררת תחרות משוכללת. עקומת הביקוש היא: $P=250-5Q$. עקומת ההיצע ליניארית ויוצאת מראשית הצירים. במצב המוצא, מחיר שיווי משקל הוא 125 ₪. הממשלה נתנה ליצרנים סובסידיה שהורידה את מחיר המוצר לצרכן ב-20%. מכאן ש:

- המחיר ליצרן (לאחר הסובסידיה) יעלה ב-25%.
- הכמות המיוצרת בשיווי המשקל החדש תגדל ב-20%.
- הוצאות הממשלה על הסובסידיה יהיו בגובה 1,250 ₪.
- אם הממשלה הייתה קובעת מחיר מקסימום של 75 ₪, הייתה נדרשת סובסידיה של 75 ₪.

14 הצרכנים מוכנים להוציא סכום קבוע לצפייה בסרטי קולנוע ישראליים. ידוע שהיצע הסרטים עולה משמאל לימין. המחיר בשיווי משקל הוא 33 ₪ והכמות הנרכשת היא 10,000 כרטיסים בחודש. המועצה לעידוד הקולנוע הישראלי החליטה לתת סובסידיה לבתני הקולנוע, כך שהמחיר לצרכן בשיווי משקל ירד ל-30 ₪. תקציב הסובסידיה הדרוש הוא:

- א. 33,000 ₪ בחודש.
- ב. יותר מ-33,000 ₪ בחודש.
- ג. לא ניתן לומר בוודאות.
- ד. פחות מ-33,000 ₪ בחודש.

- 15** בשוק X קיימים שני סוגי צרכנים : מוסדות ציבוריים וצרכנים פרטיים. הממשלה החליטה לסבסד את רכישת המוצר ע"י המוסדות הציבוריים. כתוצאה מכך :
- הכמות הכוללת הנרכשת בשוק תגדל בפחות מאשר הכמות הנרכשת ע"י המוסדות הציבוריים.
 - המחיר לצרכנים הפרטיים יעלה, והוצאותיהם על המוצר יקטנו.
 - המחיר למוסדות הציבוריים ירד, והוצאותיהם על המוצר יקטנו.
 - הקיטון בכמות הנרכשת ע"י הצרכנים הפרטיים גדול יותר (בערך מוחלט) מאשר הגידול בכמות הנרכשת ע"י המוסדות הציבוריים.
- 16** בשוק X, עקומות ביקוש והיצע רגילות. הממשלה מחליטה לקבוע מחיר מינימום. לשם כך היא בוחנת שתי דרכים לתמוך בשמירה על מחיר המינימום :
- סובסידיה ליצרן על כל יחידה מיוצרת.
 - קניית עודפים.
- הצרכנים מעדיפים את השיטה הראשונה, ואילו היצרנים אדישים בין השתיים.
 - הוצאות הממשלה שוות בשתי הדרכים.
 - הצרכנים והיצרנים אדישים בין שתי הדרכים.
 - היצרנים אדישים בין שתי הדרכים המוצעות ובין דרך שלישית של מכסת ייצור.
- 17** בשוק החלב, עקומות ביקוש והיצע רגילות. המחיר בשיווי משקל הוא 5 ₪ והממשלה מחליטה לקבוע מחיר מקסימום של 3 ₪. לשם כך היא שוקלת לתת ליצרנים סובסידיה של 2 ₪ או למכור לצרכנים את עודפי הביקוש. צעד כזה יוביל ל :
- סובסידיה של 2 ₪ ליצרן תשיג את המטרה.
 - סובסידיה של 2 ₪ ליצרן תגרום לעודף ביקוש בשוק החלב.
 - היצרנים אדישים בין שתי הדרכים המוצעות.
 - הצרכנים מעדיפים שהממשלה תיתן סובסידיה.

תשובות סופיות:

(1) ראו סרטון.	(2) ג'	(3) ב'	(4) ראו סרטון.
(5) ד'	(6) א'	(7) ג'	(8) ג'
(9) ג'	(10) ד'	(11) ג'	(12) ב'
(13) ב'	(14) ב'	(15) א'	(16) א'
(17) ב'			